

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 48 ANULU XXI.

Sabiu, in 1426 Iunie 1873.

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se face în Sabiu la expeditorii foiei pe afară la c. r. poste cu bani găta prin scrisori francate, adresate către expeditorii. Pretul pnenumeratiunii pentru Sabiu este pe anu 7 fl. v. a. ear pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

trn celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. iera pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princip și țieristocine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inscrerale se platescu pentru întâia ora cu 7 cr. sifulu, pentru a două ora cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Invitare de prenumeratiune

la

„Telegrafulu Romanu“

pre o jumătate de anu (Iuliu—Decembre) alu anului 1873. — Pretulu abonamentulu pre 1/2 de anu e:

Pentru Sabiu 3 fl. 50 cr. v. a.

Pentru Monarchia austro-ungurésca 4 fl. v. v.

Pentru Romani'a și strainatate, 6 fl. v. a.

DD. abonanti sunt rugati a nu întârziá cu trimiterea prenumeratiunilor.

Adresele ne rugám a se scrie curatu, și in locu de epistole de prenumeratiune recomandám on. publ. avisurile postali, (Posta-Utalvány. — Post-Anweisung.) cá impreunate cu spese mai putiene și cá mai sigure pentru înaintarea baniloru de prenumeratiune la

Editor'a „Telegrafulu Romanu“ in Sabiu.

Sinodulu archidiececanu.

(Fine din sied. X.)

Dupa siedinti'a precedentá, — dupa noi in tóta sesiunea cea mai interesantá, — in careá invinse propunerea lui Candrea pe cea a comisiunei cu unu votu, mai urmédia trei siedintie. In cea de a 12 se alege senatulu scolasticu, despre a cáruí rezultatulu amu fostu referatu pre scurtu mai înainte. Unu incidentu se întâmplá, cu ocasiunea alegerii acestel'a. Dupa ce se constatéza cine sunt cei alesi, Dr. Puscariu, motivándu mai pre largu, resignéza de postulu onorificu cu care acum a două-óra lu onoréza increderea sinodulu. Sinodulu inse nu primisce resignarea și asiá ce remanea alt'a decâtu cá alesi se remána toti dupa cum se alesera. Intr'aceea Macelarulu și aduce la cunoscenti'a sinodulu ca Dr. Puscariu și cu Branu sunt inruditi și dupa cercetarea spitieloru se afla a IV de cuseria. Branu inse nega din tóte poterile inrudirea, dicendu ca nici cu fratele druluí Puscariu nu este inruditu, cáci densulu nu tiene de socie pre sor'a dlui cavaleriu de Puscariu, ci pre sor'a sociei d. cav. Puscariu (maritate generale). Greutatea acést'a neprevéduta de rodenia erá anevoiá de delaturatu. Unu facura propunerea ca din caus'a acést'a alegerile amandoruru inruditoru sa se privésca de nule și sa se faca alegere nouá. Ea fu delaturata in fine numai prin aceea, ca Dr. Puscariu resignéza a două-óra. Resignarea se primisce și in loculu densuluí se alege P. Prot. N. Mhaltianu. In loculu Dr. Rauciu care fu alesu cu ocasiunea acést'a in senatulu scolasticu s'a alesu in senatulu episcopescu Dr. Pecurariu.

Despre curentiele ce au urmatu in siedinti'a acést'a și cele urmátorie precum și despre amenarea unoru proiecte pre alte sesiuni și votarea bugetuluí casei numai raportámu mai departe, pentru ca și asiá se va reportá detaiatu despre tóte in actele sinoduluí din anul acést'a, care precátu scim suntu aprópe de a esu de sub tipariu. Spre inchegare inse roproducemu urmátorele două cuventári și adeca: cuventarea presiedinteluí Vicariu archieppu Nicolau Popo'a:

„Prea ven. sinodu! La deschiderea sinoduluí acéstui'a avui cnóre a întâmpiná pre dd. deputati

sinodali cu dragoste, cu dragostea cea adevérata, ale cárei însusiri ni le spune apost Pavelu. Totu atunci mai amintíu, ca acéstá virtute morale crestina este fundamentulu tuturor lucrurilor omenesci, fára de care cele din urma nu potu avé viétia. Incátu voru fi lucrurile nóstre sinodali basate pre dragoste ne va aréta viitorulu.

A-ti fostu aici dloru, și viétia nóstra constitutionalé bisericeasca v'a datu ocasiune de a vé convinge pre deplinu despre starea cea adevérata a tuturor institutiuniloru și afaceriloru nóstre bisericesci scolari și fundatiunale pre cari parintele nostru celu bunu spiritualu numai din adevérata dragoste cátra fiii sei le potu produce. Audiú accentuándu-se de mai multe ori in cursulu desbateriloru nóstre, constitutiunea nóstra cea frumósá de carea potemu fi mandri. Dara sa me cred-ti dloru, ca acéstá constitutiune frumósá numai asiá va fi salutará, déca va domni dragostea intre noi. Deci cu dragoste ve întâmpinu și acum in momentul despartirei și ve pofescu drumu bunu și sa sjungeti in pace in sinulu familieloru d-vóstre.

La acése cuvinte primite cu viu se tráiesca deputatulu Branu de Lemenyi respunde urmátoriele:

Prea venerabile Presidiu! Maritu Sinodu archidiececanu! Pre basea esperintiei ce amu cástígatú din impartasirea ideiloru și dechiaratiuniloru, státa intru acéstá sala cátu și pre din afara, credu cu tóta siguranti'a ba sum deplinu convinsu, ca voiu da numai o expresiune via simtiemteloru ce toti membrii Venerabiluluí sinodu archidiececanu preste totu și fia-care in deosebi pastréza cu placere in inim'a sea; voiu dá din o via expresiune acestoru simtieminte atunci, cându eu din partea nóstra a tuturor membriloru sinodali adeca Inaltuluí Presidiu prentu dragostea sea parintiésca cu care ne-a întâmpinatu la începutu și ne-a acompániatu pâna in fine, prentu întielepciunea cea rará, tactic'a cea eficace și paciéntia necesariá, cu carea a condusu siedintiele nóstre preste totu decursulu acestei sesiuni; aduca dico inaltuluí presidiu in numele tuturor membriloru sinodali cea mai sincera cea mai cordiale multiamita.

Mai departe 'mi iéu libertatea a descoperi cu placere ca acéa dechiaratiune a venerabiluluí presidiu: ca desbaterile cele infocate in unele cestiuni mai grave, mai de însemnatate, le-a privitu cu bucuria cá totu atátea dovedi de interesu și zelu cátra causele nóstre bisericesci, scolare și fundatiunali, ne-a manganiatu și multiamitu prea multu și asigurámú și din parte-ne ca acést'a este purulu adevéru.

Multu Venerabile Presidiu! La începutulu sesiunei acéleia avurámú norocirea a fi adusi și presentati înainte Inaltuluí Escelentiei Sele Pré bunuluí nostru Parinte Archieppu și Metropolitu, acum inse întielegemu cu durere, ca starea Escelentiei Sele nu concede a ne impartasi de acéstá bucuria, deci rugám pre inaltuluí venrab. presidiu se bine voiesca a aduce la cunoscenti'a inaltuluí Escelentiei sele votulu nostru de deplina incredere sincera, multiamire și desaversita lealitate cátra inalt'a persóna a Escelentiei Sele precum și ferbintile nóstre urári cá atotu-potintele curescu se deie Escelentiei Sele deplina sanatate și viétia îndelungaia spre manganiera generalé a cleruluí și poporuluí nostru.

Incheiu cu acéa cordiale sincera eschiomatiune: pre Pré stimatulu Reverendissimulu domnu Vicariu archiepiscopescu Nicolau Popo'a Presiedintele sinoduluí nostru archidiececanu se-lu tiena Dumnedieu intru multi ani in deplina și permanente senatate, se ne revedemu la sesiunea venitória senatosi!

La cari sinodulu erumpe in frenetice: se tráiesca.

Iertándone tempulu vomu reveni asupr'a activitátié sinoduluí și ne vomu face unele reflesiuni

cu atáta mai verlosu, cu cátu vedemu ca rapórtelu nóstre, pentru ca fura adevérate și reflesiunile de pâna aci, fiindu ca suntu sincere, nu placu unoru ómeni, cari, intre noi fia disu, nici nu se întielesu, despre ce amu și la ce amu reflectatu și asiá le au judecatu dupa fantasia, dara nu dupa ratiune. Tóte la tempulu seu!

Principele Carolu.

Plecarea principeluí Carolu la Viena și mai departe la Neuwied a datu ansa, dupa cum amu fostu spusu și cu alta ocasiune la multe și diverse sgomote, dara totu odata și la multi articuli nespaltati in press'a vienesé. Reproducemu aici unu articulu dupa „Neue Fr. Presse“:

Principele Carolu gáta pe fuga.

Parasirea tronuriloru pare a deveni o epidemia in nóvele dinastii. Abiá Amadeu luá coron'a ceta-tienésca a Turinuluí, și eata se vorbesce ca principele Románié este apucatu din nou de doruluí nostalgicu, și magnetulu lu trage ierási cátre Rhiu

„Suntu mai multe dile de cându ela a angliata, ca are intentiunea se viziteze orasiulu nostru, și nu este mirare, cá reintorcándu se se afle fruntáriele verigate de cátra fidelii sei supusi

„Acelu republicanu francescu, care strigá in entusiasmulu seu „regii se ducu“, fú desmintitu grós-nicu de cátra nou'a istoria francesá. Astadi aru poté tea ii remáne inca o consolatiune, ca acéi ce se ducu suntu printii cei noi, și cari se ducu de buna voie.

„Noi n'amú avutu nici odata simpatii prentu principele Carolu. Chiamarea sea de cátra nisce románi fanatici și trimiterea lui de cátra Bismark, fú unu actu de cea mai mare inimicitia contr'a Austrié Principele pruso-valacu fu inca o insielatiune prentu ambele párti . . . Bismark, prin manevrele sele asiá numite vielene, nu dobândi altu decâtu justa melfientia a Austrié, ceea ce facú mai tárdiu, cá întielegerea cu monarchia nóstra se devina mai grea. Dela începutulu resheluluí Franco-Germanu inse, se descoperira simptome de o nouá întielegere relativá la politic'a orientála a confederatiunei de Nordu. Déjá abdicarea lui Carolu de buna voie séu silita nu erá decâtu o cestiune de tempu. Iphigeni'a barbarésca fu in zadarú sacrificata de cátra Hohenzollerni!

„In tempulu resheluluí, adevératele simtieminte ale romániloru isbucnira. Nici unu francescu in delirulu durerei, vediendu nenorocirea patriei sele, n'a manifestatu expresiuni mai smintite, dandu pre fatia ur'a contr'a germaniloru, cá románi . . . Dupa acéa, scandalós'a afacere a drumuriloru de feru Strusberg a produsu sleirea caseloru unei multimi de mici capitalisti prussiani cari, nu confiara averea lorú garantiei guvernuluí Hohenzollern decâtu prin intermediulu fiscaluluí románu. Preste acést'a, desordinea in administratiune, coruperea hidósá a justitiei, ne-consciinciósele manopere ale cameriloru, in fine crescerea visibila a nenorociloru tieriei.

Atunci fú și momentul cându principele scóse unu suspinu nostalgicu in scrisórea sea cátra Berthold Auerbach. Cu tóte acéstea, remánerea principeluí pre tronú fú o necesitate européna. Europ'a setósá de pace, nu poté se lase de voia lorú pro cei turburatori dinjosulu Dunarei. Alfeliu scántei'a ce erá se nasca aru fi aprinsu lumea întréga. Intr'o unire poterile silira pre principele Carolu se remána pre tronú.

„Dintr'unu instrumentu contr'a Austrié, Hohenzollern deveui instrumentu de pace . . .

„Locotenentulu de dragoni prussiauu remase principe alu Románié. Dara ce principe? Carolu n'au fostu nici odata de o natura activa. Pre cátu

se p^ote sci, elu nu este capabilu a impune sigilulu spiritului seu in vre-unu casu ore care, inse din contra forte lesne inbunatoriu influintiei straine. De cati-va ani elu numai guvern^oza, ci numai subscrie. Elu subsemn^oza tote rezultatele consiliului, fia ele catu de contrarii echitatiei, cultorei, in fine intregiei tieri. Elu se da in voi'a fia carui'a. Elu nu face nimicu; inse lasa sa se faca tote dorintiele marilor poteri, print'r'o conducere mecanica, print'r'o vointia ce nu este de locu a sea . . .

„Press'a rom^ona ii administr^oza cele mai aspre monstrari. Deca principele Carolu aru ave numai o picatura de sange in vinele sele acuatice, neaparat aru fi strigatu in tote dilele, impreuna cu Carolu II-lea alu Engliterei: „A-si voi se nu fia rege numai ca se potu trage spada cu canalile acestea!“

„Ca principele Carolu voiesce se urmeze pre soci'a sea, este de credutu. Tocmai omeni ca densulu, lesne de condoso, candu iau in cele din urma o decisivne, e imposibilu a-i mai reintor^oce. Daru astadi, ca si acum cati-va ani, nu este mai putienu temere de anarchia in Rom^oni'a, si cele trei poteri amice: Austri'a, Germani'a si Russi'a, voru intrebotiati dln nou influintiele loru pentru a decide pre Carolu se mai stea. Caci, ceea-ce se trimbit^osa de cate-va dile prin multimea diareloru cumca Austri'a aru fi dispusa sa favorizeze staturile semi-soverane dela Dunare, suntu pure miniciuni. Cu dreptu cuventu, conchidu foile cehe ca, asemenea favori aru fi egale cu caderea lui Andrassy, adeca cu finitulu dualismulu. Comitele Andrassy a facutu totu ce a potutu a se apropi^o de guvernulu din Belgradu si Bucuresci. Resultatulu inse a fostu ca ambele orasie au devenitu focariulu de agitacioni contr'a Ungariei, si ca Serbiu si Valachii-Ungari(?) suntu alitiati contr'a ordinii statului. Acum candu guvernulu din Pest'a si da tota trud'a pentru a nimici agitacionea Serbo-Rom^ona, a schimb^o politic'a nostra orientala, aru fi totu atat'a ca cum aru alitiati din nou incendiulu mai de totu stinsu. De-si se dice ca pentru sacrificiele ce va face Austro-Ungari'a, dreptu respalata va avea principatele Dunarene, daru ore Russi'a aru voi bucurosu se lasa a ii se inchide drumulu la Constantinopole? Ore planulu de anesivne a acestoru tieri, fia prin Russi'a, fia prin Austri'a, n'aru incendi^oza tota lumea? Ore noi nu suntemu satni de nationalitati, si nu e desu^oza a unei guvernare Ungariei, sa mai adaug^ogama si alte 5 1/2 milioane de nemagari?! Despre ura fanatica a rom^oniloru contra ungurulu, ne da chiaru Telegrafulu (din Transilvani'a) o dovada, anuntiandu ca la frontari s'a serbatu memori'a lui Iancu. Nu, Austri'a nu p^ote intr^o pre calea traditionala a politicei rusesci.“

FOISIORA.

Lupt'a pentru dreptu.

(Dupa Rud. de Jhering.)
(Urmare din nr. tr.)

Nu in tote cercurile aslamu noi unu atare simtiu desvoltatu de proprietate, precum ni-lu reprezenta economulu. — Pentru a precis^oza parerea contraria catu se p^ote de chiaru, acest'a aru suna astfelu: Ce are obiectulu, care e alu meu, de a face cu pers^ona mea? Elu e unu midilocu pentru scopurile mele, unu midilocu alu castigului, a sustinerei vietiei, inse precum nu e o detorintia morale pentru mine, ca sa-mi aduna bani, asi^o nu e detorintia, ca pentru unu lucru bagatelu se urdiescu unu procesu impreunatu cu spese enorme, care-mi conturba comoditatea. Uniculu motivu, care are de a-me conduce in sustinerea averei amesuratu dreptului, e togm'a acell'a, carele me otaresce la castigu si la intrebotiarea lui: interesulu meu — unu procesu pentru alu meu si alu — teu e o pura intrebare de interese.

Ce trebuie sa opunemu noi unei astfelu de cugetari asup'r'a intrebarei de proprietate? In acest'a vedemu noi numai unu simptomu de modalitate, ce in cate moduri varie se castiga averea, vedemu unu simptomu de departarea proprietatiei dela originea ei morale si istorica: dela lucrare. — O claritate temeinica numai aici in isvorulu proprietatiei se p^ote ved^o, cu catu inse ne departamu de isvoru in regiunile castigului mai usoru si fara ostentela, devine lucrulu totu mai obsouru, pana ce in fine se perde in noroiulu jocuriloru dela burse si in ametiel'a actioloru insielatorie tota urm'a originalitatiei. In o

Dupa tote aceste, telegramele din Vien'a ne spunu, ca principele a caletoritu pana la Vien'a oficialu fiindu comitatu de ministrulu seu de esterne V. B o e r e s c u. Aci e domnitorulu Carolu primitu in acela-si cuartiru, in carele a fostu regele Belgiloru catu tempu a petrecutu in Vien'a.

Ca corolariu la tote aceste amintimu ca „Press'a“ din Bucuresci, oficiosa lui Boerescu spune in modulu celu mai determinatu ca principele Carolu abia va petrece si e s e septamani in strainatate si se va reintorn^o acasa. Totu „Press'a“ dice, ca primirea ce va ave principele la Vien'a e de mare insemnatate si toti rom^oni sa se bucure de referintiele cele bune ale Rom^oniei cu o imperatia asi^o puternica cum e Austri'a. In tote semnele, continua acea foia, este o garantia ca rom^oni de aci incolo voru asla unu spriginu si o amica in Austri'a si ca caletori'a presenta a principelui e de mare insemnatate politica. „Le constatamu tote aceste in fati'a acelor ce vorbescu de o abdicacione a demnitorulu Carolu. Nu, principele nu va abdice, elu e petronu de misiunea sea, ce are sa indeplin^oca. Elu e pentru Rom^oni'a ordine si stabilitate si e o garantia a pacei pentru orientu si pentru aceea si asla spriginu la tote puterile, ce voru pacea si sustinerea ecuilibrului in orientu.“

Nici diurnalele din opusitione nu vorbescu ca principele nu aru mai veni in ti^ora. Din contra, fatia cu cele reproduse dupa diurnalele de Vien'a provoca pre ministerii a pune capetu injurieloru diurnalisticele vienesse. Eata aici unu articulu alu Telegrafulu din Bucuresci din care luamu unele traduceri de articuli vienesi si care de altmintea mai multu lauda guvernulu Golescu Bratianu decatu vorbesce in cestiune.

„Se mai vorbimu ore si despre injuriile aduse de Tagesblatt, principelui Carolu, spundu ca elu a plecatu fara voi'a lui Wilhelm si a lui Bismark, candu a primitu tronulu Rom^oniei, si ca deca nu 'si regul^oza positionea dupa 6 septamani, era sa fia urmaritu ca desertoru ect. ect.? De prisosu credemu, caci septamani intregi amu putea se umplemu diaru, cu asemenea materii, inspirate p^ote adesea de spiritulu lui Cambrinus.

„Ceea ce nu credemu de prisosu este, sa intrebanu mereu pre guvern^o: ce va face densulu cu aceste diare, in facia estradarii rom^oniloru de catra guvernulu Austro-Ungaru?“

„Ne aducemu aminte ca, sub ministerulu Golescu-Bratianu, guvernulu Austro-Ungaru a incercatu se useze de o mesura arbitrara, in cestiunea aplicarei conventiunei postale, incheiata intre ambele tieri limitrofe, mesura cam analoga cu aceea ce ad-

atate positione, candu dispare ori-ce restu de ide'a morale a proprietatiei, nu mai p^ote fi vorba de unu simtiu alu detorintiei morale, de a-si aper^oza proprietatea; simtiulu de proprietate, cum 'lu aslamu la acell'a, care-'si castiga pana de tote dilele in sudorea fetiei sele, aici nu are nici unu intielesu. Si ce e mai reu si tristu, acest'a dispusitione si datina a vietiei, ce provine din astfelu de temeiuri, se latiesce meru si in acele cercuri, unde ea nu s'aru fi potutu desvolt^oza spontanu fara a veni in contactu cu acele temeiuri. Inriurintia, ce o au milioanele castigate in joculu burseloru, se simte pana la colib'a cea mai simpla, o simte individulu, care traiesce din lucru, ca blastema. Comunismulu prosper^oza numai in noroiulu acell'a, unde s'au confundatu de totu ide'a de proprietate. Ca acest'a consideratione a proprietatiei nu remane numai in cercurile predominantie, ci se transplanta si la celelalte clase ale societatiei, putemu ved^o de acolo, ca la ti^ora se areta in directiune contraria. — Cine traiesca la ti^ora si sta numai catu-va in legatura cu tieranii, 'si va insusi ce-va din simtiulu de proprietate si crutiare alu tieranului vrendu nevrendu si acela-'si individulu la ti^ora va fi crutiatoriu cu tieranulu, intr'unu orasiu cum e Vien'a risipitoriu cu milionierulu.

Unu atare simtiu, provina elu de ori-unde, care pentru comoditate incungiura lupt'a pentru dreptu, deca cum-va nu-lu constringe pretiulu obiectului seu de a resist^o, e o adeverata lasitate. Lasulu, care fuge din batalia, 'si mantuesce vietia, pre carea altii o jertfescu, inse elu si-o mantuesce pre cont'a onorei sele. Numai impregiorarea, ca altii resista inimicului, 'lu scutesce pre elu si societatea fatia cu urm^orele, ce le trage procederea sea neincourageveru dupa sine. De aru fi toti luptatorii de simtiulu acestui lasiu toti aru fi perduti.

ministr^oza adi diaru Rom^oniloru, si ministerulu Golescu-Bratianu ieta cum a procedatu si la ce resultatu a ajunsu:

„Prin conventiunea postale, incheiata cu Austro-Ungaria, se prescria, la dispositiuni transitorii, ca dela cutare termino, diligentiile austriace ce circula in ti^ora nostra, dela Bucuresci la Brasiovu si vice versa, numai potu circula, purtandu mai cu seama si espeditione de scrisori, gropuri, obiecte de valore etc.

„Compani'a acestoru diligentie, patronata de guvernulu Austro-Ungaru, voi^oza se derime, in faptu, ceea ce se stabilise in forma: diligentiile purtandu pre ele coron'a santului Stefanu si K. K. privilegiate, nu incetau de a-si face cursele regulatu, preste terminulu ce espirase. Cate-va somatiuni formale se facu de Directiunea posteloru rom^one agentiloru ce reprezentau disa compania?“

„Acesti streini inse carii in tempu de mai multe decimi de ani explotasera post'a rom^ona, facendu din ea unu feliu de monopolu, nu se poteau deprinde cu ideia, ca trebuie se incete odata din abuzulu ce fac^o, si continuau inainte cu serviciulu.

„Atunci o notitia telegrafica de cate-va cuvinte se da de guvernulu prefecturei de Prahova ca se opri^oca din cale ori-ce diligentie austriaca, care aru mai circula. Tempulu candu trecea prin Ploesti aceste diligentie era intre orele 12 si 1 noptea. La acesta ora, potrivit notitiei telegrafice, politiaulu orasiului, D. Becaru, se asla la otelulu Europ'a unde se opri^o diligenti'a asteptandu ocaziunea ca se esecute ordinulu ce primise de prefectura. La orele citate ieta diligenti'a dela Bucuresci pentru Brasiovu, avendu ca pasageri, numai o dama, daru purtandu o mare espeditione de scrisori, gropuri si obiecte de valore.

„Indata ce conductorulu se da josu de pre capra, D. Politiaiu se apropria de densulu, 'lu chiama la o parte, ii siopteste cine este, si-i face cunoscutu ordinulu ce are de esecutatu.

„Conductorulu, cu caciutia cu corona, ii respunde ca elu nu p^ote recunosc^o asemenea ordine, caci si elu are ordine dela stap^onilu seu.

„Amu disu odata, replica D. Politiaiu, ca trebuie se esecutu ordinulu guvernului meu, in facia carui'a eu nu cunosc^o alte ordine; se inceteze prin urmare ori-ce vorba. Dle comisariu, pune se traga diligenti'a in curte la otele si orandoesce doue caruale, pana la alu doilea ordinu; te facu respundietoriu de dens'a si de totu ce este intrens'a.“ Cum se dise, asi^o se si facu indata. Pentru pasageri inse, prefetur'a, pre socotel'a sea, ii puse la dispositiune trasura particulara, cu cai de posta, pentru a-si continua drumulu inainte.

Togm'a acest'a se intempla si cu jertfirea cea lasia a dreptului. Ca lucrare a unui singuratecu nestricat^oria, aru insemn^oza, candu aru deveni o maxima generale, perirea dreptului. Si in acesta referintia se pare o atare procedere numai de aceea nestricat^oria, pentru ca lupt'a pentru dreptu contr'a nedreptului nu e atinsa in intregulu seu si fara de aceea, acesta lupta nu e restrinsa numai la individ, ci ia parte la dens'a intr'unu statu mai desvoltatu in mesura mare si potestatea de statu, pedepsindu delicteloru contra dreptului individiloru, contra vietiei, pers^onei si averei inaintea foruriloru judecatoriloru criminali — acesti'a si politia usiur^oza lupt'a subiectului in mesura mare. Dara cu privire la acele vatemari de dreptu, ale caroru respalire e concredita exclusivu individulu, s'a luat mesuri, ca lupt'a sa nu sufer^o vre-odata ruptura, pentru ca nu toti urm^oza politic'a celui lasiu si si acest'a se pune intre luptatori acolo unde pretiulu obiectului invinge comoditatea sea. Sa ne intipaimu situatiuni, in cari cade tota reserv'a, ce o are subiectulu in politica si in dreptulu penalu, sa ne transpunemu in tempurile, in cari, ca in Rom'a vechia, persecutarea hotiului si a telhariului era data in man'a celui vatematu, cine nu vede, unde aru fi trebuitu sa duca o astfelu de jertfira de sine a dreptului? Unde aiurea decatu la incuragiarea furului si a telhariului? Togm'a asi^o e si in vietia poporeloru; pentru ca totu poporulu e avisatu pre sine, nici o putere mai inalta nu-lu absolve de grija, de a-si sustien^o dreptulu seu si se amintimu numai esemplulu adusu mai inainte, cu milulu patratu, pentru a areta, ca ce aru insemn^oza pentru vietia poporeloru, o contemplatione a vietiei, carea mesura resistintia contr'a nedreptului dupa pretiulu materialu alu obiectului de certa.

O maxima, carea pretutindenea, unde voimu a

„In timpul acestuia, conducătorul alergă la caprariu din orasiu, — adică numit vice-consul, — și acestuia vine furios la față locului, avându-l aerul a voi să desreguleze, cele regulate de autoritatea politicii, și făcându-l multa larma pe limbă nemțieșca.

„Orele fiindu-și pre înaintate și cetățienii avându-și trebuința de liniște, ve rog, d-le, ori-cine veți fi, se aveți buna voință de a nu face tapajiu pe strada, acestuia fiindu-și o contravenție la regulamentele politienesci” îi dăse d. polițianu, cu tonu cam apăsatu pe unele puncte, și caprariu se făcu nevediatu.

„Ce credeți înse, d-loru ministrii, ca s'ă întemplat a două d'ți? Credeți ca consulul a plecatu din țiera, lasându bandieră josu, și honvedii au trecut frunțerilo? Nimicu din toate acestea. Din contra: diligentele austro ungare au încetatu îndata, diligentele române au începutu se circule mai întâiu până la fruntaria, apoi până în Brasiovu, și guvernul nostru a fostu guvernul, și autoritatea sea autoritate. — Veți face totu asiă și d-văstră? Sa vedemu, căci, atunci erau turburatori la putere, și adă suntu omenii de ordine.“

Mai adaugemu și ceea ce dăce „Poporul” în privința principelui :

București, 6 Iunie 1873.

Principele Carolu plăca, precum se asigură, măne joi în caletoria, și dlu C. A. Rosetti directorul jurnalului „Romanul” vine, se întorce grabnicu în căte-va zile din pelerinajulu seu la Parisu.

Decă amu voi să ne esplicăm această coincidență, amu putea stabili încatu privește plecarea Domnitorului, ca principele se duce la Vienă spre a vizită pre imperatoru rege Austro-Ungaru și espositiunea; dara, încatu privește venirea neastep-tata a dlui C. A. Rosetti, ce ore amu puté stabili?

Ce imperioasă necesitate reclama derangiarea marelui pontifice Rosiu spre a veni într-o țiera de a cărei amercione s'ă otaritu a porni în esilu, unde e pânea dulce cându are cine-va bani?

E patriă în pericolu?...

Negresitu că fiu bunu alu patriei, d. C. A. Rosetti, ori-cătu de amaritu aru fi de ingratitudea cu care s'ă respunsu la atâtea sacrificii ale seale, după cari totu n'ă pututu sa domine de veci această patriă, este de presuposu, ba chiaru și de creditu, ca d-lui în față pericolulu capitalu, și-aru uită durerile patriei!!!... și aru alergă sa o scape.

Inse se pare ca pericolulu nu este tocmai gravu și ca chestiunea se simplifica, căci până acum scopulu martorisitu alu grabniciei venitii a dlui Rosetti aru fi avendu dreptu unica cauza: obosirea bravu-

o comprobă se arăta de stricaciōsa, și numai că ruina a dreptului, nu o putemu numi buna nici chiaru acolo, unde urmările ei se paralizează prin favoarea altoru impregiurări.

Sa lepadăm delo noi această morală a comodității, pro carea nici unu poporu, nici unu individuu cu simțiu de dreptu sanatosu nu o au facutu vreodata de a sea; căci ea e semnul și productulu unui simțiu de dreptu morbosu și tempitu, e materialismulu crasu și golu pre terenulu dreptului. Si materialismulu și are pre acestu terenu deplină sea indreptatire, inse numai între marginii otarite. Castigarea dreptului, întrebuintarea și aducerea lui la valōre în casurile nedreptății obiective e numai o întrebare pura de interese, dreptulu însusi nu e altu ce-va decătu unu interesu scutitu prin dreptu. Dara din momentulu, în care volnicio (arbitriulu) și radica mână contra dreptului, spre a-lu ucide, aceea contemplatiune materialistica înceta a mai fi indreptatita.

Obiectu alu dreptului pōte fi ori-ce lucru. Devina acestu lucru în cerculu dreptului meu prin templat, chiaru și cu aceea, de a mi se poté luă fără a me vatemă pre mine insumi, totusi nu templat, ci voința mea face legatura între mine și între acestu obiectu și ea inca numai prin pretiulu lucrării mele proprie se straine, ce a premersu. Prin aceea, ca l'amu facutu alu meu, i-amu intiparitu sigilulu persoanei mele; cine se atinge de elu, atinge persoană mea, lovitură indreptata asupra lui me lovesce pre mine, care sum presentu în acestu obiectu — proprietatea e numai periferia persoanei mele latite prin acestu lucru, ce-lu posedu.

Acăsta legatura strinsa a dreptului cu persoană da tuturor drepturilor de ori și ce soiu aru fi aceste, acelu pretiu necomensurabilu, pre carele fatia cu pretiulu substantialu, pre care-lu au ele din

lui redactoru alu jurnalului „Romanul”, ale cărui fortie, în luptă de Titani întreprinsa pentru restur-narea regimului, se pretinde ca s'aru fi sleitu, fără a fi reesitu macaru sa urneșca din locu acestu regimu, resistentu că și o stâncă de granitu.

Aceleiași cause sa atribue și venirea d-lui Ioanu Brateanu, care s'ă semnalatu dilele acestea prin revistele numerelor din urma ale „Romanului” asupra abdicării principelui, scrise precum se dăce, de d-lui.

Sa ne aseptăm deci la o schimbare de tactica, la unu nou planu de bataia, cu venirea conducătorilor politici ai jurnalului „Romanul”.

Acăsta tactica și planu nu potu fi decătu ingenioșe. Abilitatea capitanelor este în destula de recunoscuta pentru a nu ne aseptă sa fia altfelu.

Dara, în fine, se va realiză ore visulu de aur... dobândi-vomu adeca republică? se ne vomu alege numai cu unu 3 Augustu?

Eata unu lucru de care trebuie sa ne ingrigimu.

Unu discursu că celu pronunțiatu de dlu M. Cogalnicu în inmormentarea lui Alexandru Ioanu I, nu este datu alu audi cine-va desu. Elu vine prin inspirațiune și inspirațiunea și are momentele ei la rari, la forte rari ocașii solemne. D. Cogalnicu s'ă inspiratu din marirea lui Cuză-Voda și cuventulu seu este sublimu că și marirea fostului domnu al României unite.

Deci, pentru unu asemenea discursu loculu de onōre nu pōte fi decătu chiaru în primele colōne ale foiei nōstre și iatalu aci:

Discursulu

Dlul M. Cogalnicu în inmormentarea lui Alexandru Ioanu I.

Ilustra Dōmna! Prē sante Metropolitu! Sânti parinti și frati! Biserica ne dăce:

„Desiertaciunea desiertaciunilor; totulu este desiertaciune.“

Ei bine, mi permitu a dăce, cum ca acestu mare adeveru și are și elu esceptiunea sea. Nu este în lumea acăsta totulu desiertaciune! Remâne ce-va statornicu: remānu faptele mari, cari suntu neperitōrie!

Dă, fratiloru! faptele mari oprescu chiaru mōrtea.

Se dăce, ca Vodă-Cuză a muritu... Decă renascerea României a muritu, apoi... a muritu și Vodă-Cuză, căci Vodă-Cuză nu este decătu renascerea României (aprobări generali din partea multimei adunate).

Dara, ve rog, credeți ore ca vinu aci se facu eu istoria acestui domnu?

punctu de vedere alu intereselor, lu putemu numi pretiu i d e a l u. Din acăsta provine acea jertfire și energia în sustinerea dreptului. Acăsta pricepere a dreptului nu e o prerogativa a naturelor mai nobile, ci celu mai selbaticu că și celu mai cultu, celu mai seracu că și celu mai bogatu, popōrele naturali selbatice, că și natiunile civilizate suntu capabile de acestu dreptu și togmă prin acăsta, ca nici unu contrastu alu culturii și alu averii nu are pōtere asupra-și, se arăta, ca cătu de întemeiatu e acestu idealismu, elu nu e altu ce-va decătu sanatatea simțului de dreptu. Si asiă radica dreptulu, care la parere transpune pre omu esclisivu în regiunile de josu ale egoismulu și ale computatiunei, pre omu de alta parte la o înaltime ideala, unde-și uita de computări și de mesurariulu dobandei, după care mesura elu tōte, pentru a se animă pentru o idea. În regiunile inferioare o prosa se radica dreptulu pre acăsta înaltime în acăsta regiune, în luptă pentru dreptu, la poesia — pentru ca luptă pentru dreptu e în realitate poesia caracterului.

Si ce e aceea, ce face aceste minuni? Nu cunoscintiă, nici cultură, ci simplulu simțimentu alu dorerei. Dorerea e strigarea naturii amepintiate după ajutoru. Acăsta se întempla atātu în organismulu fisicu cătu și în celu moralu, acăsta e patologiă simțului de dreptu pentru iuristu și pentru filosofulu dreptulu, se mai bine dicendu sa fia. În acăsta e totu secretulu dreptului. Dorerea, ce o simțiese omulu la vatemarea dreptului seu conține o marturisire a sea instinctiva, stōrsa prin fortia, despre aceea, ca ce e dreptulu pentru elu, pentru singuraticu și ce e dreptulu de sine.

În acestu singuru momentu se arăta în formă afectului, a simțului nemedilocitu despre adeverată înseamnăte și esenția a dreptului, mai multu, că în sute de ani trecuti în pace neconturbata. — Cine

Nu!... căci care glasu pōte sa o facea? Care pagina tiparita pōte se fia asiă de adeverata și asiă de elocuenta, că facia țierei insasi? (aplause).

Fiță țierei este pagină istoriei lui Alexandru Ioanu I.

Alexandru Ioanu I, nu are trebuința de istoriografu.

Elu singuru și-a scrisu istoria sea, prin legi, prin actele cu cari a facutu elu unu statu, o societate, altă decătu aceea ce îi s'ă fostu datu, cându l'amu proclamatu domnitoru.

Suatu patrusprediece ani trecuti, de cându în adunarea țierei, în capitală Moldaviei, mi s'ă facutu rară onōre de a spune, eu celu dintăiu, Colonelulu Cuză, cuventulu Mariă T'a, și totu de odata a-i sponse, care eră voința natiunii și cari erau aspirațiunile natiunii, ce i se dă lui spre indeplinire.

Cei betrâni, aduceți-ve aminte, cei mai tineri consultați paginile „Monitoriulu”, și veți vedé ce s'ă cerutu dela densulu. Veți vedé, ca în cei 7 ani de ilustra domnia și eterna memoria, Vodă-Cuză, nu numai ca a fostu omu onestu, dara și-a tinutu totu-deună cuventulu seu. (aprobări).

Acăsta și Monitoru ve va convinge, ca nu eră anu că elu se nu căstige căte unu dreptu țierei, nu eră luna în care sa nu inestrece țiera cu căte o reforma spre desvoltarea puterii statului; nu eră di în care Monitoriulu se nu publice căte o lege în privința aplicării acestoru reforme.

Ce voiă natiunea cându la alese?

Natiunea voiă legi nōue și omeni noi.

Cuză a fostu omulu nou și a facutu legi nōue; care a facutu apoi lume nōua, căci lumea dela 73 este altă.

Astadi statulu romānu numai este provincia vasala a Moldaviei se u Valachiei.

Eata ce au facutu Alexandru Ioanu I.

Ce i se dăce atunci? Tu, Mariă T'a, că domnu, fi bonu, fi blāndu, mai alesu pentru acăsta pentru care toti domni trecuti, au fostu nepasatori se rei.

Ei bine, ve facu o întrebare: Luati istoria României de dincoci și de dincolo de Milcovu... cautati paginile ei, și... se va gasi ore vre-unu domnu care se pōta sa se compareze cu Vodă-Cuză?

Nu! nu pōte fi comparatiune între faptele fostiloru domni și ale lui Cuză, facute că omu, că cetatiānu și că ostēnu.

I s'ă mai dăsu lui Cuză, ca natiunea doresce, ca prin desvoltarea institutiunilor nōstre, prin sentimente cu totulu patriotice, se mai potemu ajunge la acele tempuri glorioșe ale natiunii nōstre, cându

nu au esperiatu la sine se u la altulu acăsta dorere, acelu nu scie, ca ce e dreptulu, de aru avé în capu întregu corpus iuris. Nu pricepere, ci simțulu ne pōte responde acăsta întrebare, de aceea și limbă forte bine numescu simțulu de dreptu isvorulu psihologicu primitivu alu tuturor drepturilor. Consciința și convingere de dreptu santu numai abstractiuni ale sciinței, pre care poporul nu le cunōșce, — poterea dreptului e în simțiu, togmă că și poterea amorulu; mitea nu pōte suplini simțulu ce lipsesce. Dara precum amorulu nu se cunōșce pre sine și unu unica momentu e destulu, că se-lu aduca la cunoscintiă deplina despre sine, asiă nu sci nice simțimentulu de dreptu în statulu neatacatu, ca ce e și ce ascunde în sine, inse vatemarea dreptului e întrebarea durerōsa, carea lu constringe sa vorbēșca, carea arăta puterea și adeverulu la lumina. Dreptulu e condițiunea morala de esistința a persoanei, sustinerea lui e conservarea de sine morale a acăstei'a. —

A simțiu dorerea provenitōria diu vatemarea dreptului, fără a ne animă pentru delaturarea pericolulu, după cum ne admoniēza acăsta dorere, a o suferi cu pacientia, fără a se aperă, e numai o negare a simțului de dreptu, carea se pōte escusă în căte unu casu singuraticu prin impregiurări, dara pre o durata lunga nu se pōte acăsta fără cele mai stricatōrie urmări pentru simțulu de dreptu însusi, pentru ca esenția acăstei'a e faptă și unde lipsesce faptă, acolo acestu simțiu se tempeșce mereu de totu și în urma numai pōte simțiu dorerea. Iritabilitatea, adeca facultatea de a simțiu dorerea unei vatemări de dreptu și energiă, adeca curajulu și resolutiunea, de a respinge acăsta vatemare, suntu cele două criterii ale simțului sacrosctos de dreptu.

A. A.

Alexandru celu bunu dicea imperatoru din Bisanti'a, ca tier'a nostra nu are decatu sibi'a sea.

Ei bine, fratiloru, candu Romani'a a tienotu unu mai demnu limbagiu in Europ'a, decatu acelu tinutu de Alessandru Ioanu I?

Alessandru Ioanu I tiené ch'ei'a orientului si nimicu nu se facea in orientu, nu numai fara scirea, dara nici fara voi'a lui.

Elu era gat'a a-si sacrificá tronulu, persón'a sea, numai sa 'si apere tier'a de ori-ce periculu, pentru ca elu era conscientiosu natiunei române.

Siepte ani ne amu odihnit. siepte ani n'au fostu umiliatiune (aprobâri din tôte partile).

Dara au cadiutu silnicu, si Romani'a si-a intreruptu cariera sea

A! iertatime . . . aci in fati'a unui momentu deschisu, in facia acestei figure (aretându corpulu lui Alessandru Ioanu I) care va fi pururea gloriósa, nu ne este permisu se facemu polemica, dara suntemu datori se spunemu ca nu gresialele lui lau resturnatu, ci saptele cele mari. (aprobâri generali).

Odata cu esilulu a espiratu emanciparea poporului românu, odata cu esilulu vechile societâti retrograde si demagóge s'au aliatu; si candu o dicu acést'a, fratiloru, cá se vedeti déca este asiá uitative la cei siepte ani essilu cari au trecut.

Apoi iarasi, care domnu a fostu mai demnu in esilulu seu, care domnu a aperatu tier'a sea mai multu, pre acea tier'a care permisesse de a i se inchide portile?

Tier'a va marturi si chiaru marturesce, marturescu multi chiaru din acei care l'au resturnatu, ca mai demnu nu s'a purtatu altu domnu, pentruca, sa nu ne insielamu fratiloru, domnulu Cuz'a, Alessandru Ioanu I, ori candu voiá, poté sa fia domnitoriu (aplause, aprobâri din tôte partile).

Alessandru Ioanu I, nu avé trebuintia se dicea Alessandru Lapusinéu, ca déca tier'a nu-lu vré elu o vrea. Cuz'a nu au voitu, de-si tier'a l'a voitu, pentruca elu nu au vrutu resbelu civile, pentruca a vrutu pacea acestei tieri, pentruca au voitu se fia demnu de numele ce pórtá.

Si acum, fratiloru! Dupa ce vamu spusu aceste cuvinte, noi cari suntemu aci, unii luptatori sub elu, multi adoratori ai lui, alti amplotiati ai sei, alti care s'au folositu de legile lui, potemu dice numai: Ddienu se-lu ierte?

Dara acést'a nu are trebuintia! cáci 7 ani bine cuventatu din partea a trei milióne de lucratori pre cari i-a facutu cetatieni, nu este óre de ajunsu? Noi avemu trebuintia sa ne rugámu pentru iertarea altor'a! . . .

De acéi'a noi, cari amu avutu onórea de ai fi ministri si functionari, sa ne intrebámu: numai avemu nimicu de facutu?

La 64 români au datu lui Cuz'a dreptu sa face totu, si de aceea divis'a sea era: unulu pentru toti, elu, unulu lucrá pentru toti cáci precum bine a dísu unu altu oratoru, elu era consciinti'a nationale. Acelu unulu numai este adi: adi toti trebuie dara se lucramu in spiritulu lui: sa fimu ómeni ai tieriei nóstre, se radieamu susu stindardulu ei in afara, si ia intru principialu acél'a fára de care nu poté sa fia unu statu, progresulu prin instructiune, prin administratiunea buna, fie care prin exercitiulu pacnicu ala drepturiloru pre care toti le datorimu lui Voda-Cuz'a.

Ilustra dómna, sfânta si muma a româniloru!

Nu plânge, cáci Alessandru Ioanu I nu au muritu. . .

Alessandru Ioanu I nu poté se móra.

Nu lacramile acélor'a cari suntu aci voru poté dovedé acést'a, ci lacramile tutor'a; lacramile ce se varsa de pre ori unde se vorbesce românesce, din Carpati pâna la Marea-Négra, si dela Tis'a pâna la Nistru.

Na este hotara politicu pentru tristeti'a care se pórtá de soci'a lui Alessandru Ioanu I

Si acum, dapa ce biseric'a a dísu vecinicá pomenire in spiritulu lui Alessandru Ioanu I, vecinicá lui amintire in spiritele nóstre, nu se va sterge din animile nóstre si ale fiiloru nostri, si cátu va avé tier'a acést'a o istoria, cea mai frumósa pagina ce va avé, va fi aceea a lui Alessandru Ioanu I.

Asociatiunea lucratorilor români.

Nu potemu decatu sa simtímu o mare placere, candu vedemu spiritulu de asociatiune incercându a desbracá viéti'a de indiferentia si apatia ce bántue

societatea românesca, si punendu bazele unei intrpriaderi, pre cátu de utila pre atát'a de laudabila.

Nu de multu se constitui in Bucuresci Asociatiunea lucratorilor români, cu nobilulu scopu de a imbunatáti sórtea lucratoriloru printr'unu ajutoriu mutualu, lucrându in acela-si tempu la radicarea industriei române.

Asociatiunea lucratoriloru are dejá si unu organu alu seu „Lucratoriulu românu“, care apare Duminec'a, propagându spiritulu de infratre intre lucratori si silindu-se a pune mai multa viétiá in acésta mare clasa a societáti.

Din nefericire ómenii nostrii, cari suntu inventati a nu vedé decatu miseria in juru-le, s'au grabitu a pune totu felulu de pedeci Asociatiunei. Gratia slabei lorú fantasii, care le presinta unirea lucratoriloru pentru unu scopu atátu de nobilu, cá nisce spectre infiorátorie de comunismu si interionalismu, se pusera la lucru si prin machinationile lorú reesira a paralísá pentru unu tempu mersulu Asociatiunei.

Adi, din fericire, lucratorii, infruntându acele vederi pismasie, se pusera la lucru.

Nu putemu decatu sa aplaudámu acésta nóua miscare si sa-i urámu durata si succesu. Dumnedieu sa le incunane silintiele.

Cátu pentru noi, credemu ca ne implinimu o datoria, recomandându româniloru a veni in ajutoriulu acestei nobile intrerinderi.

Sustie-le diarulu, subvie cu obolulu lorú necessitáti, ce are Asociatiunea de a dispune de unu capitalu, incuragedie-o si-si voru implini o datoria de bunu patrioti! Indiferentia si nepasarea se dispara odata pentru totu-déun'a, si sa fimu siguri ca vomu vedé minuni realisându-se in scurtu tempu, pentru fericirea si prosperitatea tieriei, patri'a nóstra comuna.

Léra lucratoriloru de tôte meseriile le vomu dice: curagiu si perseverantia, cáci numai astfelu veti poté invinge dificultatile create de indiferentia si apatia. Siliti-ve a face pre fia care di unu pasu inainte si succesulu ve va fi asigurat.

V i e n ' a , in 14 Iun. 1873.

(Continuare din nr. 39. Referitoriu la repositulu episcopu Hacman.)

Cumca cele ce amu scrisu pâna aci in trasuri generali, nu e pareré individuale séu vorbe mali-tiose, se póte vedea evidentu din urmatórea scrisóre a preotimei diecesane. In acésta scrisóre de plangere subscrisa de intréga preotimea diecesei, dupa cum ea s'a publicatu in sói'a „Patriotulu“ Nr. 26, dela 22 Octomvru 1872, se afla intre altele: Cu profunda intristaciune amu auditu in decursulu intregu alu regimului seu (lui Hacman) tanguiru nenumerate despre dare nedrépta si chiaru simonistica a demnitátiloru si oficialoru bisericesci, ba a trebuitu sa vedemu inca si aceea ca tanguiru atari s'au asternutu inainte judecatoriei lumesci, cari apoi s'au pertractatu acolo spre cea mai mare rusine a statului preotiescu. Amu vedíutu cu superrare, cátu de incetu si vitregu s'au condusu tocmái cele mai momentóse afaceri ale diecesei, precum afacerea scólei si educatiunei, instructiunea poporale etc. Amu aflatu cu mahnicione adenca, ca episcopulu nostru s'a străduítu neobositu a vorbí inaintea publiculu cu dispretiu despre cleru. Pre lângá acésta sa mai adaugemu si tractarea cea nedemna, care clerulu trebuitu sa sufere cu rabadare, adese cu indignatiune justa dela elu etc. etc. —

Asiá vorbá o congregatiune generale diecesane despre viéti'a si activitatea lui Hacman inainte de acést'a inca cu cáti-va ani! Si déca cui-va i-arú veni a crede ca elu a condusu dieces'a in tempulu din urma altfelu, pre unu atare 'lu indrumámu la articulu alu 6-lea publicatu in „Patriotu“ anulu trecut sub titlulu: „Regimulu nostru bisericescu“, unde s'a descrisu viéti'a si activitatea ocestui archieren cu date neresturnabile si observámu ca la aceste nu s'a facutu bateru incercarea vre-unei rectificári din nici o parte. „Czern. Ztg.“ presinta pre repositulu de unu „patriotu escelinté“, de unu „binefacetoriulu alu lipsitiloru“ si de unu amicu adeveratu alu omenimei“. Dorere, si in acésta sta vocea oficiósa in contradicere cu judecát'a comuna a diecesei si tieriei. Este usioru a jocá pre patriotulu din busunariu strainu, inse unu atare patriotismu e tocmái asiá de strainu inimei proprie cá si hanii straini, cu cari se face patriotismulu. Dupa cum e canoscutu, alti episcopi au jertfitu pentru sco-

puri bisericesci in an. 1859 si 1866 câte câte-va mii din budionariile proprie. Déca Hacman aru fi facutu asemenea si aru fi oferitu din crutiarele sele bateru o mia fl., aru fi documentatu cu multu mai mare patriotismu, decatu prin aceea ca a oferitu din fondulu religionariu odata unu milionu si de alta data câte-va sute de mii. Cu privire la filantropiele lui, este prea canoscutu ca elu le facea atonci, candu scia ca ele se aterna de limb'a clopoteloru. In diecesa se afla asiá de multe preotese, invetiatoresse veduve si orfani de preoti si invetiatori, si si alti sirmani gr. or. dintre cari unii s'au adresatu la indurarea archierenului lorú, inse d'abia va testá cine-va ca fú óre-candú mángaiatu cu unu daru bateru cátu de micu. —

Facia de acéi'a pre cari i intrebuintia Hacman, se pricepea a li se aretá afabilu si chiaru marinosu si, naintea celoru mari din Vien'a se umilea pâna la pamentu, cá asiá cu grati'a castigata in modulu acést'a sa póta jocá pre tiranulu in diecesa, dupa proverbiulu: Sclavu facia cu cei superiori si tyranu facia cu cei inferiori“.

Se sperá ca episcopulu Hacmanu, care traia cu dieces'a in céta continua, se va întorce celu putienu in tempulu din urma si va deveni mai impaciuibilu. Din contra; tocmái in óni din urma l'a cuprinsu o dujmania contr'a diecesaniloru si clerului, pre care nici in cele din urma momente ale vietiei sele nu o a depusu. In injuraturi cont'a inimiciloru sei in fapta contr'a acélor'a a caroru inimicu neimpacaveru elu insusi a fostu, torturatu de o ambitiune nemarginita, care prin cele multe proteste ridicate contr'a denumirei sele de metropolitu, si-a ajunsu culmea, si in amenintiári ca indata ce se va insanatosiá va „regulá elu dieces'a“, cadiu la pamentu si mori. E posibilu, ca indurarea diecesca va purcede cu elu indulgentu, de óre-ce lumea l'a pusu intr'unu postu, pentru care elu n'a fostu aptu, inse din partea contemporaniloru este condemnatu si nici urmatorii cari voru avea de a semti pagubele cele mari cauzate de elu diecesei, nu-lu voru absolve de acea condamnatiune.

Oficiosi si centralistii, cari au perditu in reparatulu o uelta, s'au nesuitu a inmorméntá cadavrulu adusu la Cernauti cu pompa mare. Acést'a in fapta le-a si succesu. Inse cátu de putienu a fostu acést'a in stare a coversi cu stralucirea aceea punctele cele negre din viéti'a si activitatea episcopului, se póte vedea din aceea, ca profesorii de teologia si alte dignitati au refusatú a tiené cuventarea funebrala si ca secretariulu episcopescu Schönbach intreatu fiindu pentru unu epitafu potrivit, a aflatu cuvintele urmatóre de cele mai apte: „Aici odihnesce indaratnicia (cerbicosi'a si ambitiunea neinduplecata“.

T.

Varietáti.

Petrecerea Reuniunei sodaliloru români in padure tienuta duminica in 10/22 Iunie a fostu favorita de unu tempu sórte placutu.

* * Colera in Clusiu. Dela 18 Iunie pâna in 23 Iunie c. n. s'au sporitu casurile de colera la cifra de 56 si au muritu 16.

* * Mai multi prenumeranti ai „Amvonului“ si iéu libertate a intrebá pre cale publica: Are Dlu fostu redactore alu Amvonului de cugetu a edá numit'a sóia mai departe si candu? La casula contrariu se róga, cá dlu redactore alu numitei foi se binevoieaca a retremite abonantiloru prenumeratiunile platite anticipative. —

Concursu.

Pentru ocuparea statiiloru invetiatoresci in protopopiatulu gr. or. alu Mercurei in comunele:

1. Poian'a cu salariu anualu de 300 fl. v. a.
2. Apoldulu-superioru cu salariu anualu de 225 fl. v. a. cuartiru, 4 orgii de lemne si gradina de legumi. —

Se deschide concursu pâna in 15 Iuliu a. c. st. vechiu.

Doritorii de a ocupá aceste statii se invita, a-si asterne cererile lorú instruate conformu prescriptelorú Statutului organicu la subscrisulu in Mercurea.

Mercurea, in 12 Iunie 1873.

In contielegere cu comitetele parochiali.

Ioanu D r o c u ,
adm. prof.

(1—3)